

TV recensie

JEAN-PIERRE GEELLEN

Geslaagd

Er is één dag in de carrière waarop het een criticus maar moet worden vergeven dat hij even verzaakt: de diploma-uitreiking van zijn dochter. Moet kunnen, in weken waarin televisie toch wel wat anders was, sport, detectives, sport, herhalingen en sport.

Wat de mijmerende vader van de geslaagde scholier meten en krijgt op en een moment waarop was toch het Eindejaarsoorlog gebleven? Jarenlang achteloos voorbij zien komen, typisch van die televisie die niet voor jou gemaakt is. Totdat je eigen kind aan de beurt is, en de rubriek ineens verdwenen blijkt. Verbanen naar de radio, 3FM. Verrassend. Het vooroorlogse medium lijkt meer jongeren aan zich binden dan televisie. Die lijkt de meest afdaling te hebben verloren te kunnen boeien met zoets als examenlijst. En de meelevende ouders dan, die de lange, moeizame weg van stap tot stap hebben meegeloopen? Die moeten maar op hun kind vertrouwen, als dat op de vraag hoe het was weer enkel mompeld: 'Ging wel.'

Helemaal onbegrijpelijk is die moedeloosheid trouwens niet. Jarenlange eigen observatie leert dat tv in de bekering van het huidige puber- en jongerenbrein nagenoeg geen rol van betekenis speelt. Af en toe een *Desperate Housewives* (maar dat is afgelopen), een voetbalfinale, dat is het ongeveer wel wat de jonge mevrouw Geelen tot zich wenste te nemen via de flatscreen. Amerikaanse meisjesseries als *Gossip Girl* en *Pretty Little Liars* worden massaal online bekeken. Tot zover de gediplomeerde gymnasiummeisjesjeest anno 2012. Lollige quizjes van BNN? Nooit ge-

Televisie is voor ouderen, maar die worden er als kind behandeld

zien. Tenzij gebracht door Dennis Storm en Valerio. Sneeters voor het hormonaal gedreven puberbrein. *Pwnews*, mede bedoeld om het kijkerspubliek wat te verjoegen? Een enkele keer misschien een sappig fragmentje, maar dan vluchtig teruggekeken op de smartphone. Haar oude vader keek vaker. In haar jongere jaren was de vader van Swiebertje 'godenken wij thans Malle Pjeetje met gepaste eer' het verrassend goed; daarna kwam een hele tijd niets. Conclusie: televisie is voor volwassenen, ouderen. En zelfs die schuiven steeds vaker een dvd'tje uit hun via internet bestelde *Mad Men* box in de lade van hun dvd-speler, in plaats van slaafs te wachten tot een enkelig een ontsoepeld woord en intussen bij *Nieuwsuur* (Sportjournaal) een samenvatting werd gegeven.

In de ochtenduren, wanneer er nog geen bal rolt, schittert de woestijn. WNI's ontbijtprogramma *Vandaag de dag* is al werken op vakantie, in de vaste veronderstelling dat er niets gebeurt in de wereld. Verder: eindeloze herhalingen van het *NBS-journaal*, groezelend gevuld met samenvattingen van de voetbalwedstrijd van de avond ervoor, bezorgd door een gebarentolk. Op de andere netten: *Tel Seil*.

Televisie gaat voorlopig nog even door met ballen; naadloos fietsen we over naar de Tour, om daarna het 1200 meter hordchenken te volgen. U bekijkt het maar, als u wilt. Ik ben even weg. Mijmeren over kleine meisjes die groot worden en het verglijden van televisiestrijd. Het wordt vast geslaagd.

North Sea Jazz

VOORAF WIE TREDEN ER OP?

Een radioluisteraar, afgelopen weekende, op de deze zomer in het leven geroepen Klaaglijn van Radio 1: 'Ik heb een klacht over het North Sea Jazz Festival. Daar staat van alles: pop, soul, funk en hiphop. Maar geen jazz.' Al kun je je misschien iets voorstellen bij zo'n klacht, je kunt je afvragen hoe slecht deze heer het met het Rotterdamse festival heeft getroffen. Hem wordt dit jaar een breed spectrum 'goede muziek' geboden. Pop en soul, inderdaad, van D'Angelo tot Betty Wright, Jill Scott, Aloe Blacc en Rufus Wainwright. Maar ook wel degelijk jazz: George Benson, Gregory Porter, Archie Shepp en bijvoorbeeld saxofonist Joshua Redman, die dit jaar 'artist in residence' mag heten.

North Sea Jazz is een festival dat zegt nog altijd de jazz als vertrekpunt te hebben, maar dat al jaren breed inzet op een diversiteit aan muziekstijlen en daarmee ook een aangenam gevarieerd publiek de Ahoy binnenloodt. Voor de minder open minded festivalganger is er geen nood aan de man. Wie slim een route uitstippelt door drie dagen bomvol muziek, kan zich strikt binnen de geliefde discipline bewegen. Maar dan wordt wel de grote kracht van het festival gemist, die North Sea Jazz juist zo aantrekkelijk heeft gemaakt: het gevoel van grote muzikale vrijheid, en de wetenschap dat je zomaar tegen de ontdekking van het jaar kunt aan lopen.

Op de komende pagina's onze selectie uit het aanbod van het festival, dat op 6, 7 en 8 juli plaatsvindt in Ahoy: van een interview met de New Urban jazz-zanger Gregory Porter tot de renaissance van de New Orleans jazz en een bezoek aan het eerste jazz-restaurant in Nederland.

North Sea Jazz

INTERVIEW GREGORY PORTER

Gregory Porter: 'Ik denk nooit in hokjes.'

Louter

Het eerste dat opvalt tijdens een ontmoeting met jazzvocalist Gregory Porter is het contrast tussen zijn zachtaardige stem en zijn imposante postuur. Een boomlange verschijning met op zijn hoofd iets dat het midden houdt tussen een skimuts en een jockeypet. Op alle foto's, ook die gemaakt zijn tijdens plaaioptnamen in de studio, draagt hij dit curieuze hoofddeksel met lappen die als een schaatsmuts over zijn oren is getrokken. Over het hoe en waarom laat de zanger zich niet uit. Minzaam lachend mompelt hij over een mysterie dat hij graag in stand wil houden, om er snel aan toe te voegen dat het hem bij het muziekmaken niet hindert, en ach, is de jazzgeschiedenis sinds Thelonious Monk niet vegen van opvallende hoofddeksels? Gregory Porter (40) praat even innemend als zijn muziek klinkt. Hoeveel hij pas twee jaar geleden officieel debuteerde met het alom bejubelde album *Water*, in 2011 genomineerd werd voor een Grammy in de categorie jazz vocala, is zijn ster rijzende. Sinds zijn eerste optredens in Nederland, begin 2011, wordt hij ook hier gerekend tot een van de belangrijkste nieuwe jazzmuzikanten. Niet alleen blijkt hij op het podium een charismatische persoonlijkheid. Ook tijdens het gesprek in zijn Amsterdamse hotel is het moeilijk je ogen af te wenden. Ook weet hij, net als bij-

ZIKANT

toekomstmuziek

voorbeeld pianist Jose James of Robert Glasper, met wie Porter zich verwant voelt, met groot gemak bruggen te slaan naar aanpalende genres als gospel en soul. Maar hoe breed zijn interesses en opvattingen ook zijn, alles begint, zo benadrukt Porter, bij de jazz. 'Het klassieke, akoestische geluid van piano, bas, drums met trompet of saxofon, is nooit overtroffen.' Wat de muziek van Porter, zoals te horen op *Water* en de dit jaar verschenen opvolger *Be Good*, bijzonder maakt, is, los van de prachtige klank en soepelste van zijn stem, ook de ruimte die hij in zijn composities aan zijn bandleden geeft om uit de liedjes weg te lopen. Porter: 'Ik denk nooit in hokjes, als dit is soul of jazz. Maar wat mijn muziek van soul onderscheidt, is dat ik bij het componeren wel denk: nu kan Chloë/Crawford, pianist, ik even losgaan of nu wil ik alleen bas en drums horen. Zo componeer ik en het liefst geef ik de liedjes ook nog een hoodschap mee.' Het best komt dit tot uiting op 2:50 *Water*, een twaalfminuutse minuut durende protsessong, gedragen door de regels 'The Motor city is burning you all/That ain't right.' Nog altijd het nummer dat Porters stijl het best typeert, vindt hij zelf ook. 'Alles klopt, het basloope aan het begin, de dreigende piano en mijn zang waar alles steeds weer bij terugkomt. Maar ik ben sindsdien wel gaan leren dat het ook iets korter en puntiger kan'. Porters eerder dit jaar verschenen

tweede album *Be Good* is inderdaad een plaat waarop Porter iets minder lang van stof is, zonder dat zijn composities aan zeggingskracht hebben ingeboet. Wat in de als jazzcomposities opgebouwde nummers opnieuw overtuist, is Porters prachtige donkere bariton, je hoort echo's van soulzangers Donny Hathaway en Bill Withers, maar ook die van een jazz verwante vocalisten als Lou Rawls en Oscar Brown Jr. - zonder dat de Porter van enig epigonisme zou kunnen betichten. Zijn muziek lijkt een gat te willen, waarvan je vooraf *Water* verscheen niet eens wist dat het bestond. De band waarmee hij op North Sea Jazz zal optreden, is dezelfde als op zijn platen. Naast Crawford (die in het verleden onder meer bij *The Four Tops* speelde) wordt Porter begeleid door drummer Emanuel Harrold en bassist Aaron James. Hoewel Porter zelf aan de piano componeert, zal hij

zich beperken tot zingen. 'Dat is iets wat ik wel betreurt heb geluisterd. Die zei al vroeg dat ik muzikale aanleg had. Als ik op mijn 8ste een instrument had leren spelen, dan had ik daar misschien wel het podium mee opgedurfd. Nu is het alleen mijn stem waarmee ik in de openbaarheid treed.' En dat professioneel zingen gebeurt schoorvoetend. Vreemd, want Porter swekt de indruk voor het podium gebouwen te zijn. Aanvallend had hij andere plannen met zijn leven. Als 18-jarige verliet hij het ouderlijk huis met een studiebeurs op zak om zich in San Diego te bekwalmen in football. 'Ik was een goete hoor', zegt hij glunderend. Drie jaar later liep hij een onherstelbare schouderblessure op. 'Wat het uiteindelijk makkelijker maakte te voldoen aan mijn meesters laatste wen. Daags voor haar dood had mijn moeder volgens mij ook snel door.'

Porter kreeg in de jaren na de dood van zijn moeder meer aandacht in het schrijven en zingen. Hij leerde zich ook de kunst van het netwerken aan. Iets wat hem goed van pas kwam toen hij in 1999, na een jaar van vijf sappelen, met een grote productie *It Ain't Nothing But The Blues* Broadway aandeed. In New York, bakermat van de jazz, moest Porter zijn geluk gaan beproeven, wist hij. Waarom jazz? Was het voor iemand als Porter niet handiger om zich in pop of soul te gaan profileren?

New Urban Jazz

Onder de noemer 'new urban jazz' staan vrijdag tijdens North Sea Jazz in de Darling zaal vier namen op het programma die vooral met elkaar gemeen hebben dat ze het niet zo nauw nemen met genre-indelingen. Zo kun je Gregory Porter net zo goed een soulzanger noemen, en schiet de zang van Jose James van crooner naar rockend. Porter, James en ook pianist Robert Glasper maken deel uit van een generatie muzikanten die muziekstijlen als hiphop, funk en rock met jazz vermengen. Porters beweging voor Glasper is begrijpelijk. De manier waarop die op zijn recente album *Black Radio* eigen composities doet volgen door werk dat uiteenloopt van Mongo Santamaria tot Nirvana en daar steeds de juiste (zwarte) vocalisten bij vindt, is bijzonder knap.

De schok van gelukzaligheid

Gregory Porter (40) groeide op in een groot vaderloos gezin, met acht kinderen en een moeder die als predikante langs kerkes trok. Hij was een jaar of 8 toen hij een keer in een grote kerk mocht zingen. Alleen, dus niet, zoals gebruikelijk, in een koor. 'Dat voelde heel bijzonder, er op een schok van gelukzaligheid door me heen. Achteraf zeg ik dat ik beter naar mijn gevoel had moeten luisteren. Want daar, in dat zingen lag mijn toekomst.'

Pas op zijn 38ste debuteerde hij. Gregory Porters ster is rijzende, als vertolker van new urban jazz. Voor de charmante zanger en tekstschrijver is jazz het begin van alles. Door Gijsbert Kamer

Foto Andreas Terlask / Hollandse Hoofde

'Nee', antwoordt Porter resoluut. 'Pop, soul, r&b, dat betekent al snel dat je je moet overleveren aan producers en dat je hitsingles moet maken. Dat is precies wat ik niet wilde. Ik wilde avond aan avond muziek maken. Liedjes zingen die muzikanten om me heen ruimte zouden geven om te improviseren.' In New York, vooral in Harlem, kwam hij gelijkgestemden tegen als Wynnton Marsalis, van wie hij snel leerde dat discipline en een ruimdenkende geest grondwaarden zijn voor een goede looppaas. Hij kreeg een weekelijkse vaste avond in St. Nicks, een inmiddels opgedoekte jazzclub in Harlem. Daar zong hij iedere avond vooral nieuw eigen werk, voor publiek waaronder zich ook diverse boekers uit Europa bevonden. 'In Europa, in Nederland en Engeland, maar vooral ook in Oost-Europa kan ik veel meer optreden dan in de Verenigde Staten. Vooral Rusland biedt grote mogelijkheden voor muzikanten als ik. Er is daar veel meer belangstelling voor jazz, oud en nieuw, lokale keer als ik die kant op kom, wordt de ontvangst als een warm bad.'

Gregory Porter: *Be Good*. Motéma/Suburban. Porter speelt vrijdag 6 juli tijdens North Sea Jazz in de Darling zaal en is om 21:15 uur te gast tijdens het optreden van saxofonist James Carter in de Congo tent.